

REFİK HALİT KARAY’IN “ESKİCİ” HİKÂYESİNİN SÖZ DİZİMİ AÇISINDAN ÇÖZÜMLENMESİ VE ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Demet SANCI UZUN / Bekir GÖKÇE

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Rize /
Türkiye

Anahtar Kelimeler: Çözümleme yöntemi, Türkçe dersi, Eskici, Refik Halit Karay.

ÖZET

Refik Halit Karay, 20 yüzyıl hikâye ve romancıları arasında seçkin bir yere sahiptir. Türkçeyi ustalıkla kullanan yazarın kurgu gücü, sözcük seçimi ve cümle yapısındaki çeşitlilik dikkat çekmektedir. Türkçe dersi, temelde bilginin beceriye dönüştürüldüğü bir derstir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere temel dil becerileri, dil bilgisi alanıyla tamamlanır. Dil bilgisi öğretiminde tercih edilen yöntemlerden biri, çözümleme çalışmalarıdır. Türkçe dersinde bütünlük ilkesinin gereği olarak temel dil becerilerinin geliştirilmesi sırasında dil bilgisi konularına da değinilmekte, söz konusu dil bilgisi unsurlarının işlevleri sezdirilmeye çalışılmaktadır. Bu çerçevede, çözümleme çalışmalarını tümevarım çalışmalarının tamamlayıcısı olarak görmek mümkündür. Bu yolla öğrencilerin fark etme, ilişki kurma, karşılaştırma, işlevini sezme, birleştirme gibi zihinsel becerileri gelişebilir. Çözümleme çalışmalarında uygulanan parçalama ve ayrıştırma tekniklerinin yardımıyla cümle ile ilgili bilgileri kavratmak kolaylaşabilir. Dil bilgisi öğretiminde tümevarım ve çözümleme yöntemini bütünlük yaklaşımı doğrultusunda uygulamak, işlevsel dil bilgisi öğretimine önemli katkılar sağlayabilir. Bu çalışmada Refik Halit Karay’ın “Eskici” adlı hikâyesi, söz dizimi açısından çözümlenmiş ve kullanışlı etkinlikler hazırlanmıştır. Bu etkinliklerin, çözümleme yönteminin niteliğini artırdığı ve bilginin beceriye dönüşmesini sağladığı söylenebilir.